

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะของชุมชน เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะของชุมชน เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการกำจัดขยะของชุมชน และเพื่อศึกษาการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมในการจัดการขยะของชุมชน โดยได้กำหนดวิธีการวิจัยไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพทั่วไป ปัญหาและความต้องการและการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะของประชาชน และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง โดยมีสถานที่ดำเนินการวิจัย ดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

กำหนดทำการวิจัยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัด ลำปาง จำนวน 5 แห่ง ในรูปแบบของเทศบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลแม่เมะ และองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 4 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง องค์การบริหารส่วนตำบลนาสัก องค์การบริหารส่วนตำบลทางเหนือ และองค์การบริหารส่วนตำบลสนป่าด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนรายภูร์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 38,828 คน ชาย 19,591 คน หญิง 19,237 คน จำนวนครัวเรือน 14,833 ครัวเรือน

2. กลุ่มเจ้าหน้าที่ ได้แก่ คณะผู้บริหาร ฝ่ายสภากา พนักงานส่วนตำบล สมาชิกสภากองค์กรปกครองส่วนท้องถิน พนักงานข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง ในเขตอำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 371 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ประชาชนที่มีชื่อในทะเบียนรายฐานในเขตอำเภอแม่เมะ
2. กลุ่มเจ้าหน้าที่ ได้แก่ ผู้บริหาร สมาชิกสภากองค์กรปกครองส่วนท้องถิน ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง ในเขตอำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง มีจำนวน 193 คน ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนประชากรในเขตอำเภอแม่เมะ และจำนวนเจ้าหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิน	ชาย	หญิง	ครัวเรือน	ประชากร ทั้งหมด	รวม	จำนวน เจ้าหน้าที่
					จำนวน	
เทศบาลตำบลแม่เมะ	8,283	8,364	7,776	16,647	122	
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง	2,479	2,259	1,728	4,738	71	
องค์การบริหารส่วนตำบลบนาสัก	3,124	3,007	1,842	6,131	42	
องค์การบริหารส่วนตำบลบางเหนือ	2,702	2,640	1,480	5,342	44	
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่าด	3,003	2,967	2,007	5,970	92	
รวม	19,591	19,237	14,833	38,828	371	

ที่มา: สำนักทะเบียนรายฐาน ออำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง (2553)

1) กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ใช้ในการตอบแบบสัมภาษณ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 396 ตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้การคำนวณตัวอย่างด้วยสูตรคำนวนของ Taro Yamane ($c = 0.05$)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ

n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด
e	=	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

การคำนวณ

$$\begin{aligned} n &= \frac{38,828}{1 + 38,828(0.05)^2} \\ &= 396 \end{aligned}$$

จากสูตรดังกล่าวจะให้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 396 คน

2) กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ มีจำนวนทั้งสิ้น 193 ตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้การคำนวณ

ตัวอย่างด้วยสูตรคำนวณของ Taro Yamane ($e = 0.05$)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ

n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด
e	=	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

การคำนวณ

$$\begin{aligned} n &= \frac{371}{1 + 371(0.05)^2} \\ &= 193 \end{aligned}$$

จากสูตรดังกล่าวจะให้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 193 คน

การสุ่มตัวอย่าง

1. การสุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลาก โดยสุ่มในแต่ละตำบล จำนวน 2 หมู่บ้านและใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายแบบเป็นสัดส่วนกับประชากร เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่าง 396 ตัวอย่าง (ครัวเรือน) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลครัวเรือนละ 1 คน ดังตาราง 4

ตาราง 4 การสุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	รวมประชากรทั้งหมด	ครัวเรือน	จำนวนหมู่บ้าน	หมู่บ้านที่ถูกสุ่ม	จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือนตัวอย่าง
เทศบาลตำบลแม่เมะ	16,647	7,776	11	7	757	80
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง	4,738	1,728	8	3	299	32
องค์การบริหารส่วนตำบลนาสัก	6,131	1,842	9	1	208	22
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเนื้อ	5,342	1,480	7	2	300	32
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่าด	5,970	2,007	7	1	541	57
รวม	38,828	14,833	42	10	3,779	396

ตาราง ๕ การสุ่มตัวอย่างจากจำนวนเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนเจ้าหน้าที่	จำนวนตัวอย่าง
เทศบาลตำบลแม่เมะ	122	63
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคง	71	37
องค์การบริหารส่วนตำบลนาสัก	42	22
องค์การบริหารส่วนตำบลบางเหนือ	44	23
องค์การบริหารส่วนตำบลสนป่าด	92	48
รวม	371	193

2. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอิ่งจ่าย (sample random sampling) แบบเป็นสัดส่วนกับประชากร เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่าง 193 ตัวอย่าง ซึ่งมากน้อยตามสัดส่วนของจำนวนหน้าที่ในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การแบ่งน้ำหนักของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

$$n_i = \frac{N_i n}{N}$$

แทนค่า

n_i = จำนวนตัวอย่างแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

n = จำนวนตัวอย่างเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

N_i = จำนวนเจ้าหน้าที่รวมในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

N = จำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด

3. เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยการจับฉลากในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์ (interview schedule) เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยประยุกต์จากการทบทวนวรรณกรรมตามกรอบความคิดการวิจัย โดยมีลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาจากแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยอื่นๆ ได้สร้างขึ้น

1.2 กำหนดประเด็นของเขตของคำถาม ทั้งตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ

1.3 กำหนดครุปแบบของแบบสัมภาษณ์ และวิธีตอบให้เหมาะสมกับการศึกษาในครั้งนี้ โดยคำนึงถึงตัวแปรที่สำคัญในการศึกษาและระยะเวลาในการตอบตามคำถาม เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนทั่วไป

1.4 สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง

1.5 นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบความตรงความครบถ้วนของเนื้อหา (content validity) ตามกรอบแนวคิด และวัดถูกประสังค์ของการวิจัย

1.6 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.7 นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย จำนวน 30 คน และนำค่าคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์效 reliabilty ของ cronbach's alpha coefficient และสร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับจริง โดยแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไป จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน ลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปีด

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการของประชาชน ในอำเภอแม่เมือง จังหวัดลำปาง ซึ่งแบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 สอนความเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำจัดของประชาชน ใน
อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง ซึ่งแบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)
5 ระดับดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มาก

คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง น้อย

คะแนน 1 หมายถึง ที่สุด

ส่วนที่ 4 สอนความเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการกำจัด
ของประชาชน ในอำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยมีแบบสัมภาษณ์ เพื่อแจกให้แก่ผู้บริหาร สมาชิก
สภा ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอแม่เมะ จังหวัด
ลำปาง โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับหัศนศติเกี่ยวกับการจัดการขององค์กรของ
เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง ซึ่งแบบสัมภาษณ์มีลักษณะ
เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำจัดของเจ้าหน้าที่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง ซึ่งแบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็น
มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มาก

คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง น้อย

คะแนน 1 หมายถึง ที่สุด

ส่วนที่ 4 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการกำจัดขยะของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอแม่เมaje จังหวัดลำปาง

ผลการทดสอบแบบสัมภาษณ์มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์เท่ากับ 0.92 ซึ่งถือว่ามีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยต่อไป

วิธีการเก็บข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่ทำการศึกษาดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร วิชาการแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากนั้นทำการเก็บรวบรวม ขัดหมวดหมู่ และนำมาเรียงเรียงจัดทำเป็นรายงานการวิจัย

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ จำนวน 396 ชุด จากประชาชนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนรายภูมิครัวเรือนที่จังหวัดได้ในเขตพื้นที่อำเภอแม่เมaje จังหวัดลำปาง

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ จำนวน 193 ชุด ผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอแม่เมaje จังหวัดลำปาง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำหรับทางคณิตศาสตร์ วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในรูปของความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอแม่เมaje จังหวัดลำปาง

การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยของการมีส่วนร่วม มีเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการของประชาชนและเจ้าหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่เมaje จังหวัดลำปาง

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการของประชาชนและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่เมaje จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการของประชาชนและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่เมaje จังหวัดลำปาง ในขั้นตอนที่ 1 มาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคุณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลต่อการจัดการของประชาชนและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการของประชาชนและเจ้าหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่เมaje จังหวัดลำปาง

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการของประชาชนและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่เมaje จังหวัดลำปาง และวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการของประชาชนและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่เมaje จังหวัดลำปาง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ที่ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research : PAR) โดยใช้เทคนิคกระบวนการ AIC (Appreciation Influence Controls) ซึ่งเมื่อได้ทราบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมที่มีนัยสำคัญจากขั้นตอนที่ 2 ของวัตถุประสงค์ข้อ 2 ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการของประชาชนและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่เมaje จังหวัดลำปาง ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคุณ และนำข้อมูลดังกล่าวไปพิจารณา ก่อนขั้นตอนการพัฒนาการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่เมaje จังหวัดลำปาง มีขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูล (key informant) เชิงลึกในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่มาะ จังหวัดลำปาง ซึ่งประกอบด้วย

1. ผู้บริหารข้าราชการ พนักงาน ลูกค้าและสมาชิกสภากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอแม่มาะ จำนวน 15 คน
2. ตัวแทนชุมชน และประชาชนในอำเภอแม่มาะ จังหวัดลำปาง หมู่บ้านละ 5 คน รวม 55 คน

โดยได้เลือกจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการของทุกส่วน ซึ่งการสุ่มแบบนี้เรียกว่า “การเลือกแบบเจาะจง” ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูล (key informant) โดยใช้วัดคุณประสิทธิภาพวิจัยเป็นเครื่องตัดสินใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกสรุปผลการประชุม จากการจัดกระบวนการมีส่วนร่วมที่ใช้เทคนิค AIC เป็นแบบบันทึกสรุปผลการประชุมจากการจัดกระบวนการมีส่วนร่วม
2. แบบฟอร์มการเขียนโครงการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากการจัดกระบวนการ AIC ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสรุปผลการประชุมชนิดมีโครงสร้าง แล้วนำไปดำเนินการตามกระบวนการ AIC ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการสร้างความเข้าใจ (appreciation : A)
2. ขั้นการสร้างแนวทางปฏิบัติ (influence : I)
3. ขั้นการควบคุมไปสู่การกระทำ (Control : C)

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสรุปผลในแต่ละขั้น โดยการบันทึกผลการประชุม ผู้วิจัยได้ประยุกต์วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มาใช้โดยการตั้งคำถามพร้อมทั้งสัมภาษณ์เพิ่มเติมในประเด็นที่มีข้อมูลไม่สมบูรณ์

สำหรับการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการของประชาชนและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง โดยใช้วิธีการประเมินผสมผสานทั้งวิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณ และวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้แบ่งเป็น 2 แบบ คือ 1) แบบทดสอบแบบ Likert's Scale ในการทดสอบก่อนการพัฒนา (pre-test) และหลังการพัฒนา (post-test) 2) แบบบันทึกตามเนื้อหาจากการสังเกต การสนทนาระดับการสัมภาษณ์ที่ใช้ในการประเมินการปรับเปลี่ยนระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการของประชาชนและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทั้งการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่า t-test

ระยะเวลาในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2551 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2554